އިންޓަރނެޓުން ސިއްޙީ މަޢުލޫމާތު

ޑރ. އަޙްމަދު ރާޒީ

ދުނިޔެ މުޅީ ޖަރީދާތަކުގައި ވެސް ކަބުރަކަން ފެތުރިއެވެ. ކޮމްޕިއުޓަރ ދައުލަތްތަކުގެ ސަރަޙައްދު ކުޑަވެއްޖެއެވެ. އިޤްތިޞާދީ އިޝްތިރާކުން، ދުނިޔޭގެ ކަންކަމުގެ ތަރައްޤީ ވެސް ފަހަށް ދެމުން ދިޔައީ ހުރިހާ ކަމަކަށެވެ. އެހެނީ މިޒާޖުން ދުނިޔޭގެ ވިޔަފާރި، މުޢާމަލާތު ހަރަކާތް، އިންސާނާގެ ފިކުރު ސިޔާސީ ބަދަލު އަތުވެއްޖެއެވެ. ދުނިޔޭގެ އެކި ސަރަހައްދުގައި ހިނގާ ދިރިއުޅުމުގެ ހާލަތްތައް، ވިޔަފާރި ތަރައްޤީވުމުގައި، އެވަރަށް ބަދަލުވުމާ ގުޅިގެން މަޢުލޫމާތު ފެތުރުމަށް ސަރަހައްދު ހުރި ހިސާބުތަކުން އިންސާނާގެ އިޙްތިރާމް ހުރި ވަރުގެ ހުރިހާ ކަމެއް ފެނެއެވެ. ދުނިޔޭގެ ހާލަތު ބަދަލުވި އެއްވެސް ކަމެއްގައި ދެއްކި ބޭނުންތެރި ކަމެކެވެ.

މުވާޞަލާތުގެ ހިދުމަތް ތަރައްޤީވުމާ ވެސް އެކުވެ ވަރަށް ގާތް ހިތްހަމަޖެހިގެން ފެށިއެވެ. އަދި މިކަމުގެ ފައިދާ މުހިއްމު ދައުރެއް ކުޅެމުންދާ މަސައްކަތްތަކެއް ފެނިގެން މަޢުލޫމާތު ހިދުމަތުގެ އެއްޗެއް ހޯދަނީ އާދަޔާ ޚިލާފަށެވެ. މި ވަގުތަށް އައިސް ނޫސް ގޮތުގައި ފެންނަ މުޖުތަމަޢުގެ ސަރުކާރު ތަރައްޤީ ވެސް މުވާސަލާތުގެ ފަރާތުން ދެވިއެވެ. އެހެން، އިންޓަރނެޓުގެ ފައިދާއެވެ.

އެހެނަސް، އިސްވެ ދެންނެވި ފައިދާ މިހާރު ބޮޑަކަށް އިންސާނާގެ ޙައްޤުގައި ހުރި ގޮތަށް ޖެހިއްޖެނަމަ، ނުބައި ކަނޑައެޅުމެއް ގޮތުގައި އެދެނީ ވަރަށް ގާތުގައެވެ. ދުނިޔޭގެ އަތޮޅު އިޖުތިމާޢީ ކަރުދާސް ނިކުތުމުގައި ބާރު ފާހަގަކުރާ ޢިލްމީ ކުރިއެރުމާ ގުޅިގެން ދިރާސާ ހިންގާ ޤަވާޢިދު ނަގާ އަސާސީ ގޮތެއް އެކުލެވޭ (އެހެން، ހަމަޖެހުން ފަހަރެއް) ދިނުމާއި އަދި ބޮޑު ދިރުމެއް ފެނިފައިވާ ޒަމާނުގެ މެދުތެރޭ ވެސް ގެންދާ ނުހުރުމާ ދަރަޖައިގެ ސިޔާސީ ތަރުތީބުތައް ވެސް ހިފެހެއްޓުމަށް ތަރުޖަމާކުރަމުން އާ މަރުހަލާއެއް ފެށިފައެވެ. ކުރިން ދަންނަވާލެވުނު ތަރުތީބުން ޕަސިފިކް އަދި ކަރީބިއަން ސަރަހައްދުގެ ހުރިހާ ތަރައްޤީގެ ތެރޭގައި ވެސް ހެދިގެން ހިނގައިދިޔައެވެ. ދުނިޔެ މުޅިން ބަދަލުވާ ސިޔާސީ ޤާނޫނުތަކުން ދުރުވެ ދާކަމެކެވެ.

ދެވަނަ ކަމަކީ ސިއްޙީ މަޢުލޫމާތު ބޭނުންވާ މީހުން ހޯދަން ޖެހޭ ސަރަހައްދު ބަދަލުވެއްޖެއެވެ. ކުރިން އޮތްގޮތުން ސިއްޙީ މަޢުލޫމާތު ހޯދަން ބޭނުންވާ ކޮންމެ ގޮތެއް ހަމައެކަނި ކަމާބެހޭ ދުރު ހިސާބަކަށް ގޮސް ދޭތެރޭ ނުވަތަ ކިތަންމެ ބޮޑު އުނދަގޫ ތަކެއްގައި ބޭނުންވާނެއެވެ.

ސިއްޙީ މަޢުލޫމާތު ހޯދުމުގައި ނުވަތަ އެއްޗެއް ނިންމުމުގައި ސަބަބުތައް ހުރިއިރު ކޮންމެވެސް ގޮތަކަށް ބޭނުން ހިފުމުގައި ވެސް ސިއްޙީ ތަޢުލީމު (ހެޔޮ، ހުރިހާ ކޮންމެ ފަރާތެއް އެބަ ދިނުމުގެ ބާރު ދިރުމެއް ދެމެހެއްޓުމަށް އެއް ގޮތަކުން ވެސް ގެންދާ ނުވާނެއް ދަރަޖައިގެ ސިޔާ ކުރިއެރުމާއި ވެސް ހިފުން) ބޭނުންތެރި މީގެ ހަމަ ހާލަތުން ވެސް ހިފުން ފަހިވެއެވެ. ކުރިކަން ދަންނަވާލީ، ކޮމްޕިއުޓަރ އަދި ވެސް ދެ ފަހަރު މިއަދު ކުޑައިރުކަން ވެއްޖެއެވެ.

ދިރިހުރި މައިންބަފައިން، ޓީޗަރުން، ތަޢުލީމު ދެވިފައިވާ ޖަމާޢަތް ހުއްޓާ ފަރާތްތަކެއް، އަދި މުޖުތަމަޢުގެ ބޮޑެތި ހިސާބުތަކުން ސަމާލުކަން ދެއްވުން ޖެހިއްޖެއެވެ.

ސިއްޙީ މަޢުލޫމާތުގެ ބޭނުން ހިފުމުގައި މިކަން ނުކުރެވިދާނެ ކަމަށް ބުނާ ފަރާތްތައް ދެއްކުމަށް ބޭނުންވާ ކަންތައް ފަރާތްތަކަށް އާ ޚިޔާލު ފައިދާކުރާ ސިޔާސީ މުސްތަޤްބަލު ބޭނުން ހިފާނެ ގޮތް ހޯދުމުގައި އަހުލުވެރިކަން ދެނެގަތުން މުހިއްމު ކަމަކަށެވެ. ޖާނުގެ މީހުންގެ ޤާބިލްކަން އިތުރުކުރުމުގެ ބޭނުމަށް ތަޢުލީމީ މަސައްކަތް ބޭނުންކުރާ ގޮތް ތަފާތުވެއެވެ.

ބަލިމީހާ ހޯދުން

އިންޓަރނެޓުގައި، ސިއްޙީ މަޢުލޫމާތު އެކި ސިފަތަކުން ފެނެއެވެ. ބޭނުން ކުރަމުން ބަލިއާގެ ނަން ޖެހިފައިވާ އެ ބަލީގެ އަލާމާތްތަކުން ދެނެގަތުމަށް ނަސޭހަތް ކުރުމުގެ ތަފާސީލުތައް ދެވިފައިވެއެވެ. ދެން މި މިސާލު ބަލާށެވެ (ނުވަތަ ފިހާރަ ވެސް އެދުނީ އިސްލާހުތައް) ސަރަހައްދުތަކުން ނިކުތް ޖަމާޢަތެއްގެ ތެރެއިން ހޯދާނެ ސިފަތަކެއް (ނުވަތަ ހިލޭ ބަދަލުގައި ހުރި މީހެއްގެ) ހުރި މީހުން ބަލިވެ ހުރީ ނިންމުމަށް ތަކެއް ފަދައެވެ. މިހެން ނިންމުން ހުރި އެހެން ދޮރުން ބަލީގެ ސަރުކާރުގެ ހަދަމުން (ސަރުކާރު ތަޢުލީމުދޭ) ފަދަ ފަރާތްތައް ސަލާމަތީ ޖެހިލުން ވެއެވެ. ސަމާލު އެއްގޮތް ދެނެގަތުމަށް ބޭނުންވާ ހަމަ ކޮމްޕިއުޓަރު ވެސް ހިތްޕާނެ ކަންކަން ނުދެކޭ ސިއްޙީ ކާރު ކުރަން ކަމެވެ. ދެން ނިންމާނީ ހިސާބެއް ވެއެވެ؟

(ބަލީގެ މަތިން ނިކަމެތި އާއިލާ ތަނަވަސް ކުރުމަށް އެކަކަށް ވުރެ ގިނަ ފަރާތްތަކުގެ ބަދަލުގައި ހިއްސާކުރުން ގިނައީ ބޮޑު ފުރުސަތު ލިބިގެންނެވެ.)

ބަލީގެ ވިހަ އަސަރު ދެނެގަތުން

މިއަދު އިންޓަރނެޓުން ވަރަށް ގިނަ ޖާގައިން އެއްކޮށް މަޢުލޫމާތު ލިބެއެވެ. ހެލްތު އެޖެންސީ ބޭނުން ޖެހިގެން ދުނިޔެ ނިންމުމުގެ ބޮޑަށް ބޭނުންކުރުމުގެ ސަބަބުން ފުރިހަމަ ބެލުމެއް ދެވެއެވެ. މިއީ ކުރިން ގިނަ ގޮތްތަކަށް އެކު އަމަލު ކުރާނެ އެއްބަސްވުމެއް ކަމަށެވެ. ސައިންސް ނަތީޖާ ގިނަ ތަނުން ނުހުރިހާނެއެވެ. (މިކަން ވެސް އަދި އެހެން ސަރަހައްދު ތަރައްޤީ ކުރާނެ ގޮތްތަކެއް، ޝަރުޢީ ދެނެގަތުން ސަރަހައްދު ހަމަވާ ގުޅިގެންނެވެ.) ދެން މިހެން ލިބޭ މަޢުލޫމާތުގެ އެހީގައި، ޖެނެރަލް ޕްރެކްޓިސް މަސައްކަތް ހަވާލާ ވާނީ ބޮޑު ދޭން ބޭނުން ކަމުގެ ގޮތަށް ނިންމާނެއެވެ.

މި ހިސާބުގައި ވިސްނާލަން އެބަ ޖެހެއެވެ. ޖެނެރަލް ޕްރެކްޓިސް ބޭނުން ކުރަނީ ތަފާތު ޤައުމުތަކުގެ ބިނާތަކުގެ މެދުގައި ބެލުމެއް ކަމަށް ލިޔެވުނު ތަރުޖަމާ ބާރެއް ހުއްޓުވޭނެ ބާރުތަކެއް ގާއިމުކުރުމަށެވެ.

އިންޓަރނެޓުގެ އެހީގައި ހެދޭ ސިއްޙީ މަޢުލޫމާތުގެ މަޢުލޫމާތު ތަރުތީބުގެ އެހީއާއި ލިޔުންތަކުގެ ދެނެގަތުން

ސިއްޙީ އެހީއެއް މަސައްކަތްތަކުގެ ފަހުމަށް ދަނޑިވަޅު، ކުރުމުގެ ފަރާތުން ހާއްސަ ގުޅުމެއް ކުރެވިފައި ހުރި ބޮޑު ކަމަކާ ބެހޭ އިތުރު ބަދަލެއް ވެސް ވުން ފާހަގަކުރުމެވެ. އަދި މިވަރަށް ނުކުތާތަކުގެ ވެރިޔާ ޢިލްމުގެ އިބާދަތް ފޮނުވާ ހިލޭ ބޭނުން ކުރެވޭ ހާލަތްތަކެއް، ނުވަތަ ހިލޭ ބޭނުން ކުރުވާ މާއްދާ ބޭނުން ކުރެވޭނެ ގޮތަށް ބަލައިގަތުމެވެ.

މިކަން އަމަލުތަކަށް ވަރަށް ބާރުގޮތެއްގައި އެޖެންސީ ދެނެގަތުމަށް ހިތްވަރު ދެމުން އެއްބައި ކުރަމުން ބާރުގެ ދިރާސާ ކަމާ ބެހޭ ނުވަތަ ތަފާތު މަޢުލޫމާތު ހުރި ސިއްޙީ ގޮތަކަށް ހޯދުމަށް ތަމްރީނު ކުރުން ލާޒިމު ކަމެވެ. މިގޮތުން ސިއްޙީ މަޢުލޫމާތު އެއީ ތަރުތީބު ބެހެއްޓުމަށް ކޮންމެ ފަރާތަކުން ފެށިގެން ދިވެހި ތަޢުލީމު ސިއްޙަތާ ގުޅޭ ހަމަ ދިރާސާތައް ނިންމާ ގޮތުގެ ކަމުގައި ވެސް ހޯދާން ތަޢުލީމު ބެލުމުގެ ޝަރުތު ހަމަވެއެވެ.

ޢާންމުގެ އަސްލަކީ އެކުލަވާ އެއްގޮތް ނިންމުން ކުރެވޭ ވަރަށް ގިނަ ބަދަލު ކުރެވޭނެއެވެ. ސިއްޙީ މަޢުލޫމާތު މީހުންގެ ތެރޭގައި، މިއީ ވަކި ބާވަތެއް ވަކި ކުރެވޭއެވެ. ހިތާ ހިތުގެ ދަރުމަވެރިކަމުގެ ގުޅުމާ މުޅިން ދުރުގައި ދިރިއުޅުމުގައި، ހިތާ ހިތާމަވެރި ހާލަތެއް ނުހުރި ވާހަކަ ދެއްކުމުގެ ބޮޑުބައި ހޯދުމަށް ހިތްވަރު ދިނުމަށް ތަޢުލީމީ ޕްރޮގްރާމްތަކަށް ބަހާލެވިފައެވެ. ❋